

24.07.2019

Вчені Академії – про переваги та недоліки різних моделей накопичувального рівня пенсійної системи

Міжнародний громадсько-політичний тижневик «Дзеркало тижня» опублікував статтю наукового співробітника відділу грошово-кредитних відносин Інституту економіки та прогнозування НАН України Сергія Зубика «Накопичувальний рівень пенсійної системи: у пошуках моделі та параметрів» ([Національна академія наук України](#)).

На початку публікації зазначається, що на черзі – структурний етап пенсійної реформи в Україні, який передбачає запровадження обов'язкового накопичувального компонента пенсійної системи. Водночас складними видаються питання забезпечення передумов запровадження накопичувальної системи та досягнення консенсусу щодо її моделі і базових параметрів.

Серед таких передумов автор статті вказує на необхідність створення належної системи регулювання та нагляду, здатної надійно захистити права пенсіонерів. Для цього, на думку експерта, щонайменше треба прийняти законодавство, яке передбачало б консолідацію наглядових функцій у сфері накопичувального пенсійного забезпечення та встановлювало б необхідні повноваження, незалежність і інституційну спроможність наглядового органу.

С. Зубик також наголошує, що складно буде досягти консенсусу щодо моделі та базових параметрів обов'язкового накопичувального рівня пенсійної системи. Архітектуру цієї моделі було визначено ще у 2003 р. законом «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», який наразі є чинним, але не діючим у тій частині, що стосується обов'язкового накопичувального рівня.

Закон передбачає створення Накопичувального фонду як цільового позабюджетного фонду, до якого учасники перераховуватимуть страхові внески, та дозволяє учасникам як альтернативу спрямовувати страхові внески до тих недержавних пенсійних фондів, що отримують ліцензію на надання послуг у накопичувальній системі пенсійного страхування.

Подібну модель передбачено законопроектом, представленим у березні цього року Національною комісією з цінних паперів і фондового ринку (НКЦПФР). Відповідно до неї учасники обов'язкового накопичувального рівня матимуть можливість сплачувати пенсійні внески або до Накопичувального фонду, що є особою публічного права, або до авторизованих недержавних пенсійних фондів. При цьому учасники Накопичувального фонду додатково можуть обирати авторизовану компанію, яка управлятиме їхніми пенсійними накопиченнями.

Нарешті, зауважує експерт, як кардинально інша — повністю децентралізована – подається модель, що передбачена депутатським проектом закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запровадження накопичувальної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування» (№ 6677). Відповідно до цього документа акумулювання та управління коштами накопичувального рівня

здійснюватимуть виключно недержавні пенсійні фонди. Ця модель передбачає, що централізованим залишиться виконання лише окремих адміністративних функцій, таких як збір страхових внесків чи ведення персоніфікованого обліку, які забезпечуватиме Пенсійний фонд.

Докладно про переваги та недоліки різних моделей накопичувального рівня пенсійної системи читайте у повній версії статті Сергія Зубика за посиланням: <https://bit.ly/2lsZUW4>.